

ПОГОДЖУЮ
Голова ПК Степановська Н.І.
Протокол № 7 від 17.12.2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора
Овідіопольського ліцею імені Т.Шевченка
Світлана БОКАЛ
Наказ № 22 від 22.01.2025 р.

Правила поведінки в шкільному автобусі В Овідіопольському ліцеї імені Т. Шевченка

Правила поведінки в шкільному автобусі

1. Загальні положення.

- 1.1. Ці правила встановлюють єдиний порядок поведінки учнів в шкільному автобусі.
- 1.2. В Україні встановлено правосторонній рух транспортних засобів.
- 1.3. Пасажири шкільного автобусу зобов'язані знати та неухильно виконувати вимоги цих Правил, а також бути взаємно ввічливими.
- 1.4. Кожен із пасажирів шкільного автобусу має право розраховувати на те, що й інші пасажирі виконують ці Правила.
- 1.5. Дії або бездіяльність пасажирів шкільного автобусу та інших осіб не повинні створювати небезпеку чи перешкоду для руху, загрожувати життю або здоров'ю громадян, завдавати матеріальних збитків.
- 1.6. Пасажири шкільного автобусу зобов'язані бути особливо уважними під час руху транспортного засобу.
- 1.7. Пасажири шкільного автобусу, які порушують ці Правила, несуть відповідальність згідно із законодавством.
- 1.8. Основні терміни, які повинен знати пасажир шкільного автобусу:

- **шкільний автобус** - автомобіль з кількістю місць для сидіння більше дев'яти з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення учнів навчальних закладів та їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;
- **автомобільна дорога, вулиця (дорога)** - частина території, в тому числі в населеному пункті, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу. Цей термін включає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накатаних доріг (колій);
- **безпечна швидкість** - швидкість, за якої водій має змогу безпечно керувати транспортним засобом та контролювати його рух у конкретних дорожніх умовах;
- **водій** - особа, яка керує транспортним засобом і має посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії. Водієм також є особа, яка навчає керуванню транспортним засобом, перебуваючи безпосередньо в транспортному засобі;
- **дорожньо-транспортна пригода** - подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки;
- **зупинка** - припинення руху транспортного засобу на час до 5 хвилин або більше, якщо це необхідно для посадки (висадки) пасажирів чи завантаження (розвантаження) вантажу, або у випадках надання переваги в русі, виконання вимог регулювальника, сигналів світлофора тощо;
- **пасажир** - особа, яка користується транспортним засобом і знаходиться в ньому, але не причетна до керування ним;
- **пішохід** - особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу. До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу чи інвалідну коляску;
- **проїзна частина** - елемент дороги, призначений для руху нерейкових транспортних засобів. Дорога може мати декілька проїзних частин, межами яких є розділювальні смуги;
- **стоянка** - припинення руху транспортного засобу на час, більший ніж 5 хвилин, з причин, не пов'язаних посадкою (висадкою) пасажирів, завантаженням (розвантаженням) вантажу;
- **транспортний засіб** - пристрій, призначений для перевезення людей і (або) вантажу, а також встановленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів;
- **тротуар** - елемент дороги, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїзної частини або відокремлений від неї газоном;
- **узбіччя** - виділений конструктивно або суцільною лінією дорожньої розмітки елемент автомобільної дороги, який прилягає безпосередньо до зовнішнього краю проїзної частини, розташований з нею на одному рівні та не призначений для руху

- транспортних засобів. Узбіччя може використовуватися для транспортних засобів, руху пішоходів, мопедів, велосипедів;
- **учасник дорожнього руху** - особа, яка бере безпосередню участь у процесі руху на дорозі як пішохід, водій, пасажир, погонич тварин.

2. Правила перевезення школярів спеціалізованими автобусами.

- 2.1 Перевезення організованих груп дітей повинно здійснюватись із забезпеченням високого рівня безпеки, надійності і якості транспортного обслуговування.
- 2.2. Максимальна кількість дітей для перевезення автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння у ньому згідно із паспортом заводу-виготовлювача.
- 2.3. Організовані групи дітей повинні перевозитися досвідченими водіями, які мають стаж керування транспортним засобом більше трьох років.
- 2.4. Перевезення організованих груп дітей колоною із п'яти і більше автобусів узгоджується з органами Державтоінспекції.
- 2.5. Схема маршруту та розклад руху складаються в трьох примірниках, узгоджуються пасажирським перевізником з відповідними органами Державтоінспекції і затверджуються перевізником.
- 2.6. На схему маршруту наносяться ділянки доріг, населені пункти, місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, аварійно-небезпечні ділянки тощо.
- 2.7. Один примірник схеми маршруту і розкладу руху видається водію, інші два зберігаються у замовника та пасажирського перевізника.
- 2.8. Інформаційне забезпечення перевезень організованих груп дітей повинно бути візуальним.
- 2.9. Під час руху автобусів з організованими групами дітей у колоні відповідно до вимог Правил дорожнього руху:

- встановлюється розпізнавальний знак «Колона»;
- вмикається ближнє світло фар;
- автобуси повинні рухатися тільки в один ряд якнайближче до правого краю проїзної частини, за винятком випадків, коли колона супроводжується транспортними засобами Державтоінспекції;
- швидкість руху колони і дистанції між автобусами встановлюються старшим колони або за режимом руху головної машини;
- колона повинна бути поділена на групи (не більше п'яти транспортних засобів у кожній), дистанція між якими забезпечує можливість обгону групи іншими транспортними засобами;
- у разі зупинки колони на дорозі на всіх автобусах вмикаються засоби аварійної сигналізації.

У салоні автобуса повинні бути позначені місця розташування аварійних виходів із зазначенням способу їх відкривання, вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки. Написи можуть змінюватися відповідними символічними зображеннями.

У разі настання несприятливих метеорологічних і дорожніх умов, виходу із ладу автобуса, загрози безпеки руху, а також погіршення здоров'я водія необхідно припинити рух з повідомленням про це пасажирського перевізника, який повинен вжити заходів для доставки дітей до кінцевого пункту маршруту, заміни автобуса, водія.

До поїздки допускаються діти, які не мають протипоказань для далеких переїздів за станом здоров'я.

Перевезення стоячих школярів забороняється.

3. Посадка в автобус.

- Посадка в автобус починається тільки по команді старшої особи, відповідальної за перевезення учнів.
- Першою в автобус заходить супроводжуюча особа і займає своє місце у ньому.
- Старші школярі займають місця в задній частині салону автобуса, молодші - в передній.
- Заходити в шкільний автобус потрібно не поспішаючи, дотримуючись черги, не випереджаючи всіх.

4. Поїздка в автобусі.

4.1. Під час руху школярам забороняється:

- ставити в прохід салону автобуса свої речі;
- вставати із своїх місць і ходити по салону автобуса;
- без необхідності натискати сигнальні кнопки «виклик до водія»;
- самостійно відкривати і закривати кватирки та вентиляційні люки;
- псувати оббивку сидінь та інше обладнання автобуса;
- кричати, висовуватися з вікна, заважати іншим при вході та виході;
- смітити;
- відволікати увагу водія від керування;
- користуватись аварійним обладнанням без потреби.

5. Вихід із автобуса.

Вихід з автобуса починається тільки по команді старшої особи, відповідальної за перевезення учнів.

Першою з автобуса виходить старша особа, відповідальна за перевезення школярів, і допомагає молодшим школярам вийти із автобуса.

6. Обов'язки пасажирів

Пасажир автобуса зобов'язаний:

- займати зазначене місце;
- виконувати вимогу супроводжуючої особи, що має право здійснювати контроль;
- здійснювати посадку (висадку) лише після повної зупинки автобуса;
- у разі настання дорожньо-транспортної пригоди надати можливу допомогу потерпілим і повідомити про це органам міліції;
- повідомити водієві про виявлені забуті речі, документи та цінності.

7. Права пасажирів.

Пасажир має право на безпечне і високоякісне перевезення.

8. Інструкція з пожежної безпеки та евакуації пасажирів.

8.1. Дана інструкція являється додатком до інструкції по експлуатації автобуса і обов'язкова до виконання в спеціалізованих автобусах, які пристосовані для перевезення школярів.

8.2. В салоні автобуса заборонено перевозити, зберігати легкозаймисті рідини, тверді речовини, а також засоби для їх підпалу, в тому числі різноманітні види феєрверків та петард.

8.3. Водію і пасажирам автобуса забороняється курити, використовувати запальнички і сірники як джерело світла.

8.4. Ознаками проблеми займання являється поява диму або характерного запаху електропроводки, що горить, та інші події, які пов'язані з зовнішніми впливами і здатні привести до займання (наприклад ДТП).

8.5. Рішення про зупинку автобуса і спосіб евакуації приймає старша особа, відповідальна за їх перевезення.

8.6. Евакуацію слід проводити при будь-яких ознаках небезпеки.

8.7. Продовження руху допускається тільки після усунення займання та його причини.

8.8. В залежності від ступеня загрози евакуація може здійснюватися двома способами:

- з використанням дверей;
- з використанням дверей та аварійних виходів.

8.9. Евакуація з використанням дверей здійснюється в наступній послідовності:

- водій зупиняє автобус, відкриває передні та задні двері, приймає міри по усуненню займання;

- старша особа, відповідальна за перевезення дітей, голосно і чітко подає команду для початку евакуації, вказуючи при цьому, якій групі дітей виходити через передні двері, а якій через задні двері.

- старша особа, відповідальна за перевезення дітей, знаходячись в автобусі, своїми діями запобігає виникненню паніки і організовує вихід з автобуса;

• старша особа, яка знаходиться в задній частині автобуса, відкриває задні двері і вийшовши з автобуса, допомагає дітям вийти із нього, а також указує їм місце збору на безпечній відстані від автобуса;

• старша особа, відповідальна за перевезення дітей, останньою виходить із автобуса, попередньо переконавшись у відсутності у ньому дітей.